

Brusel 1. července 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2021/0171(COD)

10382/21
ADD 3

CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	1. července 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2021) 171 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k návrhu SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o spotřebitelských úvěrech

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2021) 171 final.

Příloha: SWD(2021) 171 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.6.2021
SWD(2021) 171 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
o spotřebitelských úvěrech

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů přezkumu směrnice o spotřebitelském úvěru (2008/48/ES)
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Spotřebitelé, kteří si berou úvěry, jsou v důsledku vývoje na trhu, technologického vývoje a změn chování od přijetí směrnice vystaveni poškozování, jemuž lze předejít. Odhaduje se, že až 46 milionů lidí je postiženo různými problémy , které souvisejí s klíčovými ustanoveními směrnice. Podniky navíc čelí zátěži a nákladům vyplývajícím z nejasných povinností, což snižuje konkurenceschopnost na vnitřním trhu EU se spotřebitelskými úvěry, jak potvrzuje hodnocení směrnice zveřejněné v roce 2020 (SWD(2020) 254 final), ztěžuje spotřebitelům přístup k přeshraničním úvěrům a podnikům jejich poskytování. Tyto problémy ještě zhoršuje vznik nových rizikových produktů a nových subjektů, které nejsou (jasně) regulovány. Spolu s omezeným povědomím spotřebitelů vede tato situace k praktikám, které využívají situaci a vzorce chování spotřebitelů, k poskytování úvěrů bez důkladného posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů a často k nadměrnému zadlužení spotřebitelů v důsledku individuální situace nebo systémových ekonomických narušení. Nebudou-li přijata žádná opatření, základní faktory , tj. digitalizace, vývoj chování spotřebitelů, nejasnost některých ustanovení směrnice, nedostatečné zohledňování vlastního kapitálu a nedostatečná harmonizace mezi členskými státy, které vedou k nedokonalé hospodářské soutěži, by nadále zůstávaly řádně nevyřešené . Zjištěné problémy by proto zúčastněné strany i nadále postihovaly, a to pravděpodobně čím dál vážněji, vzhledem k tržním trendům způsobeným postupující digitalizací.
Čeho by mělo být dosaženo?
Obecným cílem přezkumu směrnice je omezit poškozování spotřebitelů a rizika čerpání půjček na měnicím se trhu a usnadnit přeshraniční poskytování spotřebitelských úvěrů a konkurenceschopnost vnitřního trhu. To je v souladu s původními cíli směrnice .
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Vzhledem k vývoji od přijetí směrnice, zejména k rozdílným přístupům členských států, lze zlepšení stávajícího regulačního rámce dosáhnout pouze prostřednictvím opatření na úrovni EU. Opatření EU by zajistila soustavně vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a jasnější a harmonizovanější právní rámec pro podniky, čímž by se snížily překážky nabízení úvěrů v jiných členských státech (prostřednictvím přímého přeshraničního poskytování nebo zakládání dceřiných společností). Vzhledem k digitalizaci a k potenciálnímu vstupu nových digitálních subjektů na úvěrový trh se očekává, že se přeshraniční poskytování úvěrů zvýší , a pro dosažení cílů politiky EU proto budou potřebnější i účinnější společná pravidla EU vhodná pro digitální věk.
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Posuzované možnosti pro dosažení cílů jsou: scénář beze změny politiky (možnost 0 – výchozí scénář), neregulační zásah (možnost 1); cílená změna směrnice zaměřená pouze na zvýšení jasnosti a účinnosti jejích stávajících ustanovení (možnost 2) a rozsáhlá změna směrnice, která by zahrnula nová ustanovení v souladu se stávajícím <i>acquis</i> EU (možnost 3a), nebo nová ustanovení nad rámec stávajícího <i>acquis</i> EU

(možnost 3b). Na základě provedeného posouzení by upřednostňovanou možností byla možnost 3a doplněná určitými nákladově efektivními opatřeními, jež byla přejata z ostatních možností.
Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?
Spotřebitelské organizace upřednostňují rozsáhlou revizi směrnice (možnosti 3a a 3b). Vnitrostátní orgány obecně podporují legislativní změnu (možnosti 2, 3a a 3b), přičemž řada členských států upřednostňuje rozsáhlé legislativní změny za účelem řešení všech zjištěných problémů (možnost 3a nebo 3b). Většina podnikových aktérů upřednostňuje neregulační zásah (možnost 1) nebo cílené změny směrnice (možnost 2), které by ji přizpůsobily vývoji v oblasti digitalizace.
C. Dopady upřednostňované možnosti
Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?
Upřednostňovaná možnost by byla velmi účinná při dosahování cílů iniciativy, zajišťovala by vysokou úroveň soudržnosti s právními předpisy EU a účinnost z hlediska posuzovaných hospodářských a sociálních dopadů. Očekává se, že bude mít pozitivní dopad na ochranu spotřebitelů, omezí poškozování spotřebitelů, vybuduje důvěru a zlepší sociální začleňování. Upřednostňovaná možnost pravděpodobně posílí rovné podmínky v členských státech i mezi nimi díky omezení rozdílnosti stávajícího právního rámce. Kvantifikovaná opatření v rámci upřednostňované možnosti by v období 2021–2030 v oblasti poškozování spotřebitelů znamenala pokles o přibližně 2 miliardy EUR a byla by spojena i s přínosy dalších opatření, která se týkají dluhového poradenství a horní hranice pro RPSN / úrokové sazby a jež jsou považována za velmi přínosná pro spotřebitele i společnost. Rovněž by znamenala snížení zátěže pro podniky z důvodu větší právní srozumitelnosti, zjednodušení požadavků na informace pro reklamu na rozhlasových kanálech (14 milionů EUR) a přizpůsobení požadavků na informace pro digitální použití.
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?
Většinu nákladů na provádění nové směrnice by nesli poskytovatelé úvěrů a některá opatření (např. horní hranice sazeb) by byla nákladnější pro poskytovatele, kteří v současné době nabízejí produkty, na které se směrnice nevztahuje. Náklady kvantifikovaných opatření pro banky se odhadují na 1,4 až 1,5 miliardy EUR. Očekává se, že náklady budou přeneseny na spotřebitele, i když není možné přesně určit, do jaké míry.
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
Konkrétní dopady na malé a střední podniky nebyly určeny jako významné, nebyly proto posuzovány samostatně. Navrhovaná opatření by měla silnější dopad na poskytovatele úvěrů, kteří v současnosti nabízejí neregulované produkty. Pokud nepřizpůsobí stávající obchodní modely, které pro spotřebitele často představují významná rizika a které by podle nových pravidel již nebyly ziskové, mohli by někteří z těchto poskytovatelů dokonce zmizet z trhu.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Očekává se, že navrhované legislativní změny způsobí orgánům EU a členských států mírné náklady (přibližně 3 miliony EUR). Tyto náklady by však byly většinou jednorázové, zatímco přínosy by zůstaly trvalé. Vyšší právní jasnost by navíc měla usnadnit prosazování, což by v konečném důsledku mělo pozitivní dopad. Poskytování služeb dluhového poradenství ve všech členských státech by si vyžádalo částky přes 20

milionů EUR ročně. Předpokládá se však, že 1 euro vynaložené na dluhové poradenství bude znamenat odpovídající přínosy v hodnotě 1,4–5,3 EUR, a to zejména díky předcházení vzniku sociálních nákladů nadměrného zadlužení.
Očekávají se jiné významné dopady?
Očekává se, že iniciativa bude mít zanedbatelný dopad na životní prostředí (např. riziko pro životní prostředí nebo změnu klimatu), a proto tyto dopady nebyly posuzovány. Jiné významné dopady iniciativy se neočekávají.
Proporcionalita?
V souladu se zásadou proporcionality nepřekročí navrhovaná opatření rámec toho, co je nezbytné k dosažení stanovených cílů. Upřednostňovaná možnost by pro poskytovatele znamenala vysoké náklady, představovala by však také ambiciózní přístup, který obstojí v budoucnosti a povede k ještě větším přínosům pro spotřebitele a společnost.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Bude-li revidovaná směrnice přijata, Komise bude po jejím vstupu v platnost sledovat její provádění. Do předlohy návrhu bude zahrnut závazek vyhodnotit dopady tohoto nového aktu. Komise bude zejména odpovědná za sledování dopadu směrnice na základě údajů od orgánů členských států a poskytovatelů úvěrů, které budou pokud možno vycházet ze stávajících zdrojů údajů, aby se zabránilo dodatečné zátěži pro jednotlivé zúčastněné strany.